

Појам *одрживост* постао је незаобилазан у многим струкама, али већ помало и истрошен због његове превелике употребе. Пре само неколико година, тешко је било замислити колико тога ће бити означено као *одрживо*, или пак *неодрживо*. Када је у питању град, последњих година тежиште се са *одрживог* помера ка *паметном, отпорном, атрактивном граду, урбаној компетитивности*, али и *креативности* и *иновативности*, уз *активно учешће струке*, што се по мишљењу многих теоретичара сматра неким од најважнијих елемената развоја и богатства савременог града.

Подстицај за писање овог Уводника био је рад „*Улога креативног кластера Савамале у репозиционирању Београда у глобалним хијерархијама*“. Да ли постоје критеријуми по којима се мере поменуте вредности једног града? У неким сегментима критеријуми свакако постоје, и ако би се на основу њих оцењивали градови, многи не би прошли овај тест.

Какав је случај са Београдом? Много тога што се дешава у њему и око њега напосто га не чини одрживим, паметним, атрактивним. Када се говори о креативности, питање је колики је стварни значај и каква је мисија креативних кластера у којима долази до концентрације креативних људи и компанија које подстичу стваралаштво, идеје и знања.

Да ли у поменуте критеријуме спада и дух једног града и његова моћ да опстаје и остаје упркос свему? У историји Београда било је дугих и тешких периода за време и након ратова, којих је на овим просторима било и превише, када је уништана духовна, културна, уметничка и грађанска елита Београда и Србије.

Осећај да се Београд, као феникс, поново рађа из пепела, напосто је дирљив и доживљава га готово свака генерација која живи у њему. Спој уметности, позитивне енергије и духовитости одувек су чинили Београд посебним.

Можда је то одговор на питање да ли култура, уметност и креативност као својеврсне магије, могу померити границе и учинити неки град бољим местом за живот.

Заиста је дивно што посетиоци из света не хвале само београдске сплавове и не долазе у Београд само због њих, како медији често воле да истичу. И ако се на крају вратимо појму *одрживости града* с почетка овог текста, шта би она могла бити, ако не управо дух града и људи који тај дух стварају? Судећи по тим критеријумима, Београд је напосто *одржив*, кроз простор и време.

The concept of *sustainability* has become unavoidable in many professions, but has been a little worn out due to its excessive use. Only few years ago it was hard to image how many things would be denoted as *sustainable* or *unsustainable*. When it comes to a city, over the recent years the focus has moved from *sustainable* towards the *smart, resilient, attractive city, urban competitiveness*, but also towards the *creativity* and *innovation*, along with an *active participation of the profession*, which is considered by many theoreticians the most important elements of development and wealth of a contemporary city.

The impetus for writing this Editorial has come from the paper entitled “*The Role of Creative Cluster Savamala in Belgrade repositioning in Global Hierarchies*”. Are there criteria under which the abovementioned values of a city are measured? Indeed, the criteria exist in some segments, and should the cities be evaluated under them, many of them would not pass the test.

What is the case with Belgrade? Many things that are happening in and around it simply do not make it sustainable, smart, and attractive. As for creativity, the question is what is the real importance and what is the mission of creative clusters in which a concentration of creative people and companies that encourage creativity, ideas and knowledge occurs?

Do the abovementioned criteria also include the spirit of a city and its power to survive and remain in spite of everything? In the history of Belgrade, there were long and difficult periods before and after the wars, too many of them in this region, when the spiritual, cultural, art and civic elites of Belgrade and Serbia were destroyed.

The feeling that Belgrade, like a phoenix, rises from ashes again and again, is simply touching, and almost every generation that has lived in it has experienced this feeling. The combination of art, positive energy and spirituality has always made Belgrade special.

This is perhaps the answer to the question whether culture, art and creativity as a specific magic can push the limits and make a city better place for living.

It is really wonderful that visitors from all over the world do not only praise the Belgrade raft restaurants and do not come to Belgrade only because of them, as the media often like to emphasize. And, if we return to the concept of sustainability from the beginning of this text, then what could it be if not exactly the spirit of the city and people that create this spirit? Judging by these criteria, Belgrade is simply sustainable through space and time.